

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širini ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 40 cent. osredstev, zahvale, poslanice in vabil po 1. —, oglasi denarnih zavodov po 1. 2. — Misi oglasi po 20 cent. beseda, najmanj po 1. 2. — Oglasi, naročniki in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Govor poslanca dr. Wilfana v zbornici dne 14. junija 1924.

Danes priobčujemo drugi govor poslanca dr. Wilfana v sedanjem zasedanju rimske zbornice. Prvi je govoril naš poslanec v soboto 7. junija. Ta govor smo objavili v »Edinosti« od preteklega torka (10. t. m.). Pričujoči govor je razvijanje resolucije poslanca dr. Wilfana, katere besedilo smo v celoti objavili preteklo soboto. V njej je predlagal poslanec Wilfan, naj zbornica izjavi, da bo Italija po svoji lastni, svobodni in suvereni volji ravnala s svojimi narodnimi manjšinami z vsaj isto mero pravičnosti, ki jo zahtevajo mirovne pogodbe od nekaterih držav, katere vežejo gotove zakonite obveze glede zaščite narodnih manjšin (n. pr. Avstrija, Ogrska, Jugoslavija, Čehoslovaška, Rumunski, Grčija i. dr.).

Glasovanje o tej resoluciji bi bilo dalo italijanski zbornici priložnost, da se javno in odkrito izjavi, ali Italija priznava načelo zaščite narodnih manjšin ali pa to vzvišeno in človekoljubno načelo zanika. Zato pa je moral razvijati naš poslanec svojo resolucijo ravno na zadnji seji sedanjega zasedanja zbornice, katere je bila, kakor znano, posvečena izključno ropu in umoru unitarskega poslanca Matteottija. Poleg tega je zbornica samo se izglasovala začasni proračun za dobo šestih mesecev, nakar se je odgodila na nedoločen čas. Na ta način resolucija dr. Wilfana ni prišla na glasovanje. Kljub temu je storjen z resolucijo dr. Wilfana važen korak. Vseled nenadnih dogodkov pa je vprašanje običajno na pol poti in zato je treba počakati do prihodnjega zasedanja zbornice. Tedaj se bo ta poslednja morala načelno izjaviti o tem vprašanju, ki je za nas Slovence in poadiške Nemce ogromne važnosti.

Znano je, da se zadnje seje dosedanjega zasedanja italijanske zbornice opozicija ni udeležila. Naši in nemški poslanci niso bili obveščeni o namenu opozicije in seveda tudi niso bili povabljeni na njena tozadevna posvetovanja. O sklepu opozicije, da se ne bo udeleževala sej, dokler se žalostna usoda poslanca Matteottija popolnoma ne razjasni, so zvedeli šele v zbornici. Toliko nemški kolikor naši poslanci — oziroma dr. Wilfan (poslanec Besednjak se je vrnil v domovino takoj po svojem govoru od 4. t. m.) so se torej šele udeležili. Opozicija citatelje na uvod govora, kjer označa poslanec Wilfan svoje stališče glede omenjenega dogodka. To stališče se nam zdi v vsakem oziru najprimernejše.

Svojemu opozicijskemu stališču napram vladi pa so dali dr. Wilfan in oba nemška poslanca izraz s tem, da so glasovali proti zakonskem načrtu o začasnem proračunu.

V naslednjem podajamo govor poslanca Wilfana po stenografskem zapisniku.

Častiti kolegi, čutim se preveč pretresnega in preveč pretresene čutim duhove okoli sebe, da bi se upal obsirno razvijati predlagano resolucijo. Omejim se na strogo potrebno.

Prej pa hočem reči, (z ozirom na to, kar se je zgodilo s posl. Matteottijem, op. ur.), da med tem, ko je zbornica izrazila svoja čustva, a se vzdržala od sojenja, od česar

se bo prav vzdrževati tudi v bodoče, bo ona vendar še morala preiskovati vzroke, iz katerih je prišlo do tega dogodka.

Kar se moje resolucije tiče, opozarjam na to, da se v bližnjem septembru sestane v Ženevi plenarna skupščina Društva narodov.

Tudi pri tej priložnosti se bo poskušalo, dasi ne poznam dnevnega reda, se bo poskušalo, pravim, na skupščini ali izven nje, pritiskati na države, ki so z mirovnimi pogodbami ali pa s posebnimi pogodbami prevzele obveznosti v korist svojih manjšin, da bi se zboljšal položaj teh manjšin.

Pravtako je gotovo, da se bodo prizadele države poskušale braniti in izgovarjati predvsem s tem, da bodo naglašale, da so se obveznosti glede zaščite manjšin naložile samo določenim državam, ne vsem, in da te obveznosti tvorijo zmanjšanje suverenitete in ugleda teh držav, ker so se zlasti glavne sile dobro čuvala, da bi prevzele slične obveznosti v korist svojih manjšin.

Tretja plenarna skupščina Društva narodov je bila 21. septembra 1922. prisiljena priznati, da je v tem upiranju držav, ki jim pravijo države naslednice in ki se pritožujejo, da so ponizane nasproti glavnim silam, nekaj pravične podlage, in zato je tista skupščina izrazila upanje, kakor je posneto v moji resoluciji, da bodo namreč države, ki niso glede manjšin vezane z nobeno zakonito obvezo nasproti Društvu narodov, vendar rabile v ravnanju s svojimi plemenskimi, verskimi ali jezikovnimi manjšinami vsaj tisto mero pravičnosti in tolerance, ki jo zahtevajo pogodbe in trajno (v tej smeri usmerjeno) postopanje sveta Društva narodov.

V tem trenutku sem prisiljen izpustiti vsebino teh pogodb, tudi kolikor se tičejo samo vprašanja manjšin druge narodnosti. V ostalem so pa te določbe znane, ker so vsebovane v pogodbah, ki so bile ratificirane od Italije in objavljene v uradnem listu. Tičejo se posebno pravne in politične enakosti državljanov brez razlike narodnosti, pravice manjšin do rabe njihovega jezika tudi na javnih zborovanjih in posebno pred sodišči, rabe jezika v šolah, javnega pouka na podlagi jezika manjšin.

Zaključujem. Pričakuje se od vlade, ki se je poslednje zavežala v tem smislu, da priobči zbornici ves material zakonodajnih in upravnih podatkov zato, da si zbornica lahko ustvari lastno sodbo o položaju manjšin druge narodnosti v novih pokrajinah.

Med tem pa — in to je svrha moje resolucije — menim, da je umestno, da bi italijanska delegacija, ko pojde septembra meseca v Ženevo in nastopi vpricho zaveznikov in posebno vpricho raznih manjšin držav, ki baje nočejo dovoljevati dolžne zaščite svojim manjšinam, kakor na primer Čehoslovaška, Poljska, Jugoslavija, mogla reči, da je italijanska zbornica slovesno proglasila, da hoče Italija, ki je v veličasti, sama iz svoje slobodne, spontane, suverene volje dovoliti svojim manjšinam druge narodnosti prav tisto mero slobode, pravičnosti in tolerance, ki jo je ona, Italija, z ostalimi veličastimi naložila drugim, sibišejšim državam v korist njihovih manjšin.

javi »Matinu«, da bo njegova politika napram Nemčiji spravljiva in da bo z vsemi močmi pomagal mladi nemški demokraciji. Proti reakciji in nemškemu nacionalizmu pa bo neizprosen. Agencija »Havas« naglašala, da kaže imenovanje generala Nolleta za vojnega ministra, da bo Herriotova vlada posvečala mnogo skrbi vprašanju varnosti Francije. Levice se bo skušala sporazumeti z demokratičnimi elementi v Nemčiji, ne da bi ničesar žrtvovala od tega, kar tvori pravico Francije in se nanaša na njeno varnost.

DANSKA BO PRIZNALA RUSIJO.
MOSKVA, 16. Agencija »Rosta« poroča, da bo Danska v kratkem priznala Zvezo ruskih sovjetskih in socialističnih republik. Casopise strank leve je javila, da je priznanje, ki ga podpira večina parlamentarnih strank, v par dneh gotovo dejstvo.

Velike poplave v Združenih državah.
JOHNSON CITY, 16. Dolgotrajno in močno deževje je povzročilo velike poplave. Mnogo farm je razdelanih, dva kraja sta hudo poškodovana. Dosedaj je bilo naštetih 20 človeških žrtev.

Dalekosežni odmevi ropa Matteottija

Pred rekonstrukcijo vlade — Nalog za aretacijo Rossija in Filippellija General De Bono odstavljen

RIM, 16. Preiskovalni svetnik avv. Gross je izdal včeraj nalog, da se aretirata avv. Filippello Filippelli, ker je obdolžen, da je napeljeval druge k zločinu nad Matteottijem. (Filippelli, ravatelj fašistovskega glasila »Corriere Italiano«, je prijatelj aretiranega fašista Duminija, ki je posilil Filippellija, naj mu posodi avtomobil, last lista »Corriere Italiano«; ker je bil ta avtomobil pokvarjen, je Filippelli dal nalog svojemu soferju, naj sprenjla Duminija do garaže Trevi, ki je posodila avtomobil Duminiju. S tem avtomobilom je bil Matteotti odpeljan). Milanski »Secolo« poroča, da je bil Filippelli aretiran v Bologni, ko je hotel v avtomobilu zapustiti mesto. Tudi avv. Naldi, ki je bil z njim v družbi, je bil aretiran, ker je skušal olajšati Filippelliju beg.

Poleg tega je prejela rimska kvestura tudi nalog, naj aretirata načelnike tiskovnega urada ministrskega predsednika, comm. Rossija, ki je bil intimen prijatelj Duminija. Policija pa ni našla več Rossija v Rimu, ker je že pobegnil.

Mussolini je odstavil glavnega ravnatelja javnega varstva generala De Bona ter rimskega kvestorja comm. Bertinija. Oba sta obdolžena, da sta s svojo nemarnostjo pripomogla, da sta Rossi in Filippelli pobegnili iz Rima. Rossi je bil tudi član vodstva fašistovske stranke. »Il Giornale d'Italia« poroča, da bo imenovan za glavnega ravnatelja javnega varstva comm. Palmieri.

Uredništvo lista »Il Giornale d'Italia« je prejelo anonimno pismo, v katerem nekdo javlja, da so ribiči vidi v turek zvečer ob obrežju jezera Vico (Lago di Vico v bližini mesta Viterbo) avtomobil, ki je bil prvi, ki je kdaj prišel v one zapuščene kraje. Na podlagi tega pisma je policija v spremstvu nekaterih socialističnih poslancev izvršila preiskavo ob omenjenem jezeru. Na ilovnatu poti je res zapazila sledove avtomobila. Značilno je, da se nahaja ob jezeru vila fašista Natalija, ki je skušal policiji dokazati, da so to sledovi motornega kolesa, medtem ko je ugotovljeno, da so sledovi avtomobila. Ni izključeno, da so zločinci vrgli Matteottija v jezero.

Vprašanje rekonstrukcije vlade
Vsi ministri so izročili ministrskemu predsedniku izjavo, da so pripravljani odstopiti, da bo imel lahko popolnoma svobodne roke glede nadaljnje ravnanja. Ni še gotovo, ali se je Mussolini odločil za

rekonstrukcijo vlade ali za sestavo popolnoma nove vlade.

Ministrski predsednik je bil danes ob 9.30 v avdiciji pri kralju. Avdicenja je trajala nad eno uro. O razgovoru ni bilo izdano še nikako uradno poročilo. Nekateri večerni listi poročajo, da je Mussolini predlagal kralju, naj bi se izvedla rekonstrukcija vlade. Sicer pa so vesti o rekonstrukciji vlade zelo različne. Nekateri pravijo, da v vladnih krogih sploh ne mislijo na rekonstrukcijo, druge pa, da so nekateri ugledni ministri svetovali Mussoliniju, naj čimprej izvede rekonstrukcijo. Do sedaj je notranje posle opravljal Mussolini sam. Rekonstrukcija pa bi se izvedla tako, da bi postal notranji minister gen. Giardino, bivši guverner na Reki.

Mussolini je na podlagi pravih razširil vodstvo fašistovske stranke, tako da so sedaj člani vodstva: Belloni, Cucco, Farinacci, Felicioni, Forges Davanzati, Forchi, Grandi, Melchioni, Panunzio, Maraviglia in Barnaba. Vodstvo se je sestalo že nocoj in bo jutri ob 18. uri nadaljevalo svoje delo.

Predsednik zbornice pri soprogi poslanca Matteottija.

RIM, 16. Predsednik poslanske zbornice je včeraj s svojo soprogo obiskal soprogo in mater poslanca Matteottija ter jima izrazil svoje globoko obžalovanje.

Seja ministrskega sveta

Tržaški prefekt naslednja generala De Bona Federzoni notranji minister

RIM, 16. Danes ob 19. uri se je sestel ministrski svet pod predsedstvom on. Mussolinija. Ministrski predsednik je poročal o političnem položaju, ki je nastal po ropu Matteottija. Javil je odstop on. Finzija ter odstavev rimskega kvestorja Bertinija. Ministrski svet je sklenil, da se odstavi glavnega ravnatelja javnega varstva gen. De Bona. Na njegovo mesto je imenovan tržaški prefekt gr. uff. Francesco Crispo Moncada. Za novega tržaškega prefekta je imenovan gr. uff. Amedeo Moroni. Gen. De Bono ostane prvi glavni poveljnik državne milice. Seja je končala ob 21.15.

RIM, 16. Dosedanji minister za kolonije Federzoni je bil imenovan za notranjega ministra. Začasno bo ministrski predsednik prevzel listino ministrstva za kolonije.

DNEVNE VESTI

Nova doba?

Zločin, izvršen na poslanca Matteottija, razburja do skrajnosti vladne kroge, zbornico in vso javnost. Če bi bilo drugače, bi bilo to porazen znak, da so javna morala, pravna vest in človečansko čustvo popolnoma zamrli. To vseobče zgražanje se povečuje še s splošno zavestjo, da ima ta zločin ozadje, ki mora navdajati z grozo vsakega državljanja, ki resnično ljubi svojo domovino. S slutnjo namreč, da direktni storilci tega zločina niso najhujši zločinci, marveč moralni provzročitelji, ki so danes še v temi, ljudje, ki so morali igrati in igrati veliko in vplivno vlogo v političnem življenju Italije. In kar se najhujše pritiška na duho poštene italijanske javnosti, je bojazen, da so ti sedaj še ne ugotovljeni moralni krivci povzročili ta strašni zločin iz strahu pred razkritji, ki bi bila porazna in uničevalna za njihov sloves — osebno poštenih ljudi! Saj se vesplošno govori, da je poslanec Matteotti moral svoje življenje končati na tak pretragičen način zato, ker je nameraval v razpravi o začasnem proračunu priti z odkritji, ki bi bila katastrofalna za osebni ugled in poštenje gotovih oseb. Vsi imajo zavest, da zahtevata čas in ugled parlamenta in države ter italijanskega naroda, da se ta zločinska afera razčisti do dna in brez vsakega ozira na osebe, ki utegnejo biti prizadete. Vse zahteva, naj pride popolna jasnost v sedanjem temo tega zločina, toliko glede oseb direktnih storilcev in njihovih zapletnikov, kolikor tudi glede razlogov zločina.

Predsednik zbornice, Rocco, je naglašal, da je s tem zločinom, ki mu ni vrstnika, zadeta zbornica ne le v svojih najsvetejših čustvih, ampak tudi v svojih pravih in svobodnih. Vsi krivci naj pridejo v roko pravice!

Poslanec Dino Grandi je — v imenu večine — naglašal, da etojmo pred epizodo osebne poživljenosti in amarije, ter da storilci ne morejo spadati v nobeno politično stranko. To da so temni elementi, ki se v revolucijskih trenutkih obsejajo na robove državljanov, ki se ustvarja novo pravno stanje, je tak zločin zadnji poizkus izven vsake državljanske morale za upor proti novemu zakonu, ki take elemente izloča iz svoje arede kot ašiste. Dajmo — je vzkliknil

govornik — drugačnega duha našim sporom, ki pa morejo biti koristni le tedaj, če jih bo navdajal prenovljeni smisel kulturnega človekoljubja!

V vojni osepeli pohabljenec poslanec Delcroix, je naglašal, da se morajo ugotoviti vse odgovornosti, ki naj jih zadene železna roka. To pa ne le zato, da se da manjšinam zakonito zadoščenje, marveč tudi in predvsem zato, da se pred nami samimi in pred tujcem vzpostavi dostojanstvenost domovine in ime Rima.

Ministrski predsednik Mussolini je v isti seji slovesno izjavil, da se pravica uveljavi in se mora uveljaviti. Ta zločin je — protifašistiški in protinacionalni! Ni samo strašen, marveč je poniževalna poživljenost. Spricho takih slučajev se mora natančno razlikovati med politiko in zločinom! Dobri italijanski državljanji morajo razlikovati med zločinstvom in žrtvijo ter ideali.

Tudi italijanski tisk — brez strankarske razlike — zahteva, naj se ugotovijo krivci in izročijo roki pravice brez ozira, kdo so in kaj so!

Posneli smo tu gornje izjave ne le radi strahovitosti zločina proti poslanca Matteottiju, ampak tudi zato, ker vzbujajo v nas — kdo bi nam mogel šteti to v greh? — boleljne spomine na dogodke v naših krajih, ki so začeli z zažigom »Narodnega doma« v Trstu dne 13. julija l. 1920. in se ponavljali na raznih krajih, zlasti v tržaški in istrski pokrajini. Nočemo zopet opisovati tistih dogodkov. Ugotavljamo le, da so se vršili zločini, ki v državah vseh narodov spadajo pod stroge sankcije kazenskega zakona, ki jih pa roka pravice ni dosegla, ker je bila izbrisana tista črta, ki ločuje — kakor je rekel Mussolini — pas zločinstva od pasu žrtvovanja in borbe za ideale.

Kar smo spricho strašnega zločina, ki pretesa danes vse italijanski narod in tudi veliko javnost onkraj državnih mej, hotel posebno naglasiti, je želja, da bi se prežalostna nedolna minulost ne ponovila nikdar več, da ne bi se odlejal nikoli več v imenu krivo razumevanega patrijotizma izvajala kazniva dejanja na škodo našega ljudstva. Ta naša želja v zavarovanje našega ljudstva pred nevarnostmi, kakršne je moralo pretrpeti, je tudi v polnem soglasju z ugledom države. Pa tudi

z nje koristijo v nje notranjem življenju in v nje odnošaji napram vnanjemu svetu. To kar risti bo gotovo donajalo državi pomirjenje duhov v teh krajih, ko bo imelo naše ljudstvo zavest, da je res enakopravno v tem smislu, da je tudi ono pod zaščito zakona, ki ne dovoljuje nikomur — prav nikomur — da bi pod kakršnokoli pretezo smel izvajati nasilna in kaznivna dejanja na škodo osebe ali imetja sohržavljanov!

Absolutno pravno stanje naj se vzpostavi tudi za naše ljudstvo: ne le, kar se tiče dolžnosti napram državi, ampak tudi v njegovo zaščito pred vsakim moralnim ali materialnim nasiljem in vsako nezakonitostjo! Enakost našega življa pred zakonom pa naj se končno in definitivno uveljavi tudi glede političnega delovanja in socialnega in kulturnega snovanja. Odočilni voditelji bodo videli, da bo to le na korist države in njenega ugleda. Videli bodo, da se da lažje vladati z nekoliko svobode, nego pa s tem, da se državljane smatra kot otroke, ki se jim mora s palico dovedovati, kaj so dolžni storiti in kaj da boljše zanje.

Pride naj res »nova doba«, ko bo vlada z dejansi spravljiviosti, pomirjevanja, pravičnosti in enakega izvajanja zakonov tudi napram naši narodni manjšini podajala dokaze, da res želi pošten sporazum in mirno sodelovanje našega življa z drugimi državljani. Z pomnijo pa naj si, da je sporazum možen edino-le na enaki pravni višini! To je: če zakon res enako velja — za vse! Do notranjega miru ne more priti, dokler bodo nacionalistični krogi smatrali naše ozemlje kot nekako kolonijo, a naše ljudstvo za — črnce!

S teh vidikov so izjave v zbornici povodom zločina proti poslanca Matteottiju tudi za nas znamenite in nadebudne, če so bile namreč resno in iskreno misljene: če niso bile izsiljene od strašnega trenutka. Naj se le vse tiste misli, ideje in načela, ki so jih predstavniki vlade in govorniki raznih strank izražali z vznešeno besedo, v najlepših oblikah in — kakor se je zdelo — z globokim čustvom, začnejo tudi praktično izvajati napram vsem državljanom, da dobijo ti zavest, da so res enaki pred zakonom! Potem bomo imeli tudi zavest, da stojimo res na pragu nove dobe, o kateri je govoril neki poslanec v zbornici: dobe zakonitosti na vses strani in vsled tega tudi notranjega zadovoljstva in miru!

Razsoda proti bivšemu ravnatelju tržaške Jadranske banke

Pretekli petek se je končala sodna obravnava proti bivšemu ravnatelju Jadranske banke v Trstu Antonu Kaiču in glavnemu knjigovodji Teodorju Korencu. Obtožena sta bila, da sta povodom izmenjave avstrijskih kron izvršila sleparijo na škodo italijanskega državnega zaklada.

Bivši ravnatelj Kaič je bil obsojen v kontumaciji na dve leti in šest mesecev ječe in na 7500 lir globe. Knjigovodja Korencan je bil oproščen.

V spopolnilo poročila o pogrebu dr. Nade Slavikove na Proseku ugotavljamo, da so bila med dekleti v narodnih nošah, ki so na tako nežen in pomenljiv način počastile spomin pokojnice, zastopane v znatnem številu tudi dekleta neposredno bližnjega Kontovela, ki so že opetovano neustrašno branila čast narodne noše. Naša želja je, da bi proseka in kontovelska dekleta tudi nadalje bila vsikdar sestrski združena na vršenju narodnih dolžnosti!

Prireditve na Opčinah. V četrtek, 19. junija, nastop dramatični odsek MDP — Opčine z Volč — dramo v 3. dejanjih »Na dan sodbe« in Stokovo enodejanko »Ne kljiči vraga«. Prireditve se bo vršila v Kettejevi dvorani točno ob 8. zvečer. S tem svojim nastopom hoče dramatični odsek pokazati žilavo vztrajnost openske mladine, katera hoče na polju dramatike doseči vedno lepši uspeh, obenem pa tudi nuditi Opčinam to, kar so toliko let pogrešale, — dramatične igrice.

Nadejamo se, da bo občinstvo z obilno udeležbo poplačalo trud mladih igralcev in igralk, obenem pa tudi pripomoglo do nabave kulisa in do ojačanja športnega odseka, kateri je že uspešno branil naše ime napram italijanskim športnikom na tem polju. Prireditve se ponovi v nedeljo, 22. junija.

Društvene vesti

»Učiteljsko društvo za Trst in okolico« ima odborovo sejo v sredo, 18. t. m. od 3. popoldne. Prosijo se vsi odborniki, da se seje udeležijo.

S. D. A. ima danes odborovo sejo pri Sv. Jakobu ob 8. uri zvečer. Ob 9. uri sestane članov in članic. Radi nujnosti je potrebno, da se sestanka udeležijo v polnem številu gospodične hazenašice. — Predsednik.

Iz tržaškega življenja

Obupna početja tistih, ki so siti življenja. — Mlada učiteljska skušina s četrtega nadstropja. — Štirje poskušani samomorji.

Naše mesto si bo kmalu pridobilo žalostno prvenstvo. V malokaterem italijanskem mestu je beležiti toliko slučajev samomora, kakor v našem. Tu so samomorji na dnevnem redu. Pretekle nedelje si je skušalo vzeti življenje kar pet oseb.

Strašno smrt si je izbrala učiteljica Ines Lambert, stara 18 let, rodom iz Savone. Lambertijeva je bila nameščena na ljudski šoli v Nabrežini in je pogostoma prihajala obiskovat svojo sestro, stanujočo v ulici Belgiojso št. 4. Tudi pretekle nedelje se je učiteljica nahajala pri svoji sestri; bila je nenavadno zamišljena in potrtja. Njena sestra je sicer zapazila to spremembo, a ji ni pripisovala nikake važnosti, misleč, da je Ines le slabo razpoložena. Toda temu ni bilo tako. Povod potrtosti je bil duševni boj, ki je mučil mlado učiteljico in ki jo je privedel do obupnega sklepa. Okoli 14 ure, ko je bila začasno sama v sobi, je Ines skočila z okna četrtega nadstropja na ulico; občežala je v luži krvi na kamenitem tlaku. Mimoidoč ljudje, ki so slučajno pristopovali strašnemu prizoru, so poklicali na lice mesta zdravnikove rešilne postaje, ki pa je mogel samo dognati, da je nesrečna ženska že mrtva. Pri strašnem skoku

Vladni teror na Bolgarskem

Poslanec Petkov umorjen

SOFIJA, 14. Poslanec Petkov, ki je bil za časa Stambulskega glavni tajnik in zunanjem ministrstvu, je bil včeraj umorjen na cesti. Neznani morilec, ki je po napadu takoj pobegnil in ga še ni bilo mogoče izslediti, je oddal na Petkoviča 4 strele iz revolverja, ko je poslednji stopil iz gostilne.

Pred par dnevi sta minister za gradnje in notranji minister Rujev javno dolžila Petkoviča, da pripravlja atentat na ministrskega predsednika Cankova. Morilec Petkov a je član makedonskega odbora. Značilno je, da bolgarska brzjojavna agencija ne péroča ničesar o umoru in le pravi, da je napravil poslanec samomor radi neozdravljive bolezni.

BEOGRAD, 16. (Izv.). Radi umora poslanca Petkoviča se je polastiho tukajšnjih bolgarskih izseljencev velikansko ogorčenje. Splošno mislijo, da je ta umor narotila Cankova vlada.

Pašić za takojšnje volitve.

BEOGRAD, 16. (Izv.). V dobro poučenih krogih vlada mnenje, da bodo volitve v narodno skupščino razpisane v kratkem času. To vprašanje se reši še tekom tega meseca. Seveda zavisi veliko od mnenja kronje; merodajni krog računajo na uspeh Pašića pri kralju na Bledu, še posebno z ozirom na poslednjo akcijo Radića v Moskvi.

Davidović na potovanju

SUSAČ, 16. (Izv.). Včeraj je imel tukaj vodja demokratske stranke Davidović velik shod. Prejšnji pristaši dr. Tomljenovića bodo baje presli v njegovo skupino. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija v duhu jugoslovenstva ter državnega in narodnega edinstva. Davidović je po shodu odpotoval v Dalmacijo.

BEOGRAD, 16. (Izv.). V vrstah samostojnih demokratov se je pojavila nesoglasje. Ena struja je za to, da pristopi ta-

koj v radikalno stranko, češ sedaj ni treba več 2 demokratskih strank. Splošno mnenje je, da ni daleč čas, ko pride do polne fuzije med samostojno demokratsko in radikalno stranko.

»Narodni Dnevnik« prenehal

LJUBLJANA, 16. (Izv.). Z jutrišnjim dnem preneha izhajati v Ljubljani edini neodvisni dnevnik »Narodni Dnevnik«, ki je postal žrtev brezobzirnega strankarskega boja. Nasprotstvo med radikali in demokrati v Sloveniji raste vedno bolj.

Sedanje glasilo radikalne stranke »Radikalni glasnik«, ki izhaja v Ljubljani kot tednik, bo izhajalo v pomnoženi obliki in postane v doglednem času dnevnik.

Nova francoska vlada

Herriot bo popustljiv napram Nemčiji, toda neizprosen napram nemškemu nacionalizmu

PARIZ, 15. Včeraj zvečer je bila objavljena nova francoska vlada, ki je tako-le sestavljena: Ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve Herriot, pravosodje Renault, vojna general Nollet, notranje zadeve Chautemps, finance Clement, mornarica Dumesnil, trgovina Rainaldy, javna dela Peytral, ug Albert, delo in zdravstvo Godart, kolonije Daladier, pokojnine Bovier La Pierre, poljedelstvo Queille, osvobodjene dežele Dalbiez. Ustanovljena so tudi štiri državna podtajništva, namreč za pošto, trgovsko mornarico, zrakoplovstvo in tehnično solstvo. V prvo je imenovan Pierre Robert, v drugo Meyer, v tretje Eynac in v četrto Moro Gaffieri.

Listi dajejo v posebnih člankih izraz svojemu zadoščenju, da je politična kriza rešena. Glasila levice se veselijo, da je vlado sestavil Herriot, medtem ko naglašajo zmernejši listi, da se ni smeti prezgodaj veseliti, temveč da je treba počakati, da se bo videla nova vlada na delu. Novi ministrski predsednik Herriot je iz-

je prebila črepinjo, zlomila levo roko ter zadobila razne druge težke poškodbe.

Vzroki, ki so gnali mlado učiteljico v smrt, niso dobro znani. Zdi se, da je storila obupen korak radi neuspeha pri polaganju nekakega izpisa. Reva je bila precej nevarstvena.

Po oblatenem izvidu je bilo truplo prepeljeno v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Radi malenkostnih vzrokov si je hotel vzeti mlado življenje 19 letni uradni sluga Karel Andreattini, stanujoč v ulici Donata št. 4. Oče ga je nekoliko okaral, ker je mladenič precej razbrzdano živel. To se je zdelo mladeniču preveč. Predvčerajšnjim popoldne je doma zavžil nekoliko karbolne kisline. Na lice mesta poklical zdravnik rešilne postaje je mladeniču izpral železode ter ga na ta način spravil iz nevarnosti. Nato je bil Andreattini prepeljan v mestno bolnišnico.

V zaporu v ulici Coroneo se je pretelke nedelje popoldne zastrupil jetnik Carmine Caria, star 23 let. Zalostno jetniško življenje mu je presledilo v svojem obupu je menil, da ga more le smrt rešiti iz njegovega nesrečnega položaja. Okoli 16. ure je v svoji celici izpil precejšnjo količino neke kisline, ki jo rabijo pri razkuževanju stranišč. Paznik, ki je kmalu potem dočkal kaj se je zgodilo, je obvestil o dogodku rešilno postajo. Na lice mesta prihiteli zdravnik je nesrečnemu mladeniču izpral železode, nato je bil zastrupljenec prepeljan v mestno bolnišnico. Njegovo stanje je precej nevarno.

Predsinčojnim se je zasebnica Frančiška Mayer, stara 35 let, stanujoča pri Sv. Alojziju-Chiadiu št. 454, sprla s svojim možem. V hudem razburjenju je ženska pograbila steklenico s karbolno kislino in očitnim namenom, da se zastrupi. Toda domači so ji njeno nakano preprečili. Vendar pa so poklicali na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je dal še vedno zelo razburjeno žensko prepeljati v opazovalnico.

Težaka Ivana Goglia, starega 37 let, stanujoča v ulici Mura št. 5, je že delj časa mučila huda trdovratna žledčasta bolezen. Ubogi mož se je sčasoma naveličal trpeti in predsinčojnim okoli 23. ure je izpil na trgu Unita nekoliko jodove tinkture. Toda smrt ga ni hotela rešiti njegovih nadlog, kajti zdravnik rešilne postaje, ki so ga mimoidoči ljudje poklicali na pomoč, ga je z izpranjem železoda spravil iz smrtnih nevarnosti. Nato je bil nesrečni mož prepeljan v mestno bolnišnico. Njegovo stanje ni nevarno.

Iz Sicilije v tržaški zapor. Ob prihodu parnika "Columbia" je bil predsinčojnim aretiran 24-letni bjezposelnik dincar Lucijan Campo, doma iz Sicilije. Mladenčcu se je slabo gojilo v njegovem rojstnem kraju. Zato se je napotil v obljubljeno deželo — Trst. Ker pa ni imel denarja za vozni listek, se je v Palermu skrivaj vkrca na parnik, kjer so ga pa proti koncu vožnje zasacili. In tako se je njegovo potovanje končalo v zaporu v ulici Coroneo.

Nesreča pri delu. Včeraj predpoldne je tezanu Marijanu Bertuzzi, staremu 32 let, stanujočemu na Scala Santa št. 201, pri delu v prosti luki V. E. III. padla na desno nogo težka železna plošča ter mu zmehčala srednji prst. Ponesrečenec je bil prepeljan v mestno bolnišnico.

Iz tržaške pokrajine

Knežak. Nedavno smo čitali v "Edinosti" o agitaciji, ki se izvršuje v bistrski dolini, da bi dobil ministri predsednik častno občanstvo naših občin. Ker je naša Pivka poznajljiva od vsega sveta, kar se tiče njenih koristi, smo upali, da bo ostala tudi v tem oziru pozabljena. Toda temu ni tako. Gospod, ki bi bil lahko srečen, da mu dajemo naši kmetovalci zaslužek in kruh, pridno dreva v naše župane, naj imenujejo eksc. Mussolinija za častnega občana. Popolnoma logično odgovorjajo naši možje, da se je navadno imenoval tisti za častnega občana, ki je za občino nekaj storil. Našim občinam gotovo ne manjka hvaležnosti in če bi bila dana prilika, bi gotovo ne štedile s priznanjem. Toda poleg vseh muk, ki težijo na vsem našem narodu v Jul. Krajini, nas tu tarejo še posebne domače, lokalne muke, in nihče se ne pobriža za to, da bi si zaslužili naše častno občanstvo s tem, da bi nam pomagal. Naj bo omenjena za sedaj le cesta, ki vodi iz Pivke na postajo Bistrica; po tej cesti se vozi dan in noč les, ki se seka v naših obširnih gozdovih. To je edini naš kruh. Ta cesta je v tako zapuščenem stanju, da kmalu ne bo mogoče več voziti po njej, in potem bomo mi s svojimi bogatimi gozdovi zaprti in odrezani od ostalega sveta, gozd bo gnijl, a mi bomo stradali in delali dolgeve.

A še nekaj je treba omeniti, kar se ne tiče samo naših občin na Pivki, ampak tudi sosednjih občin. Naše občine so edine večje občine v Jul. Krajini (slovenske seveda), ki nimajo še komisarija. Vse te občine so aktivne in imajo vzorno gospodarstvo. Naj ves svet ve, da do sedaj ni bilo proti našim občinam nikakega prigovora. Prva nespornost, ki nastaja, se tičejo prihrankov, gornje za častno občanstvo. Če bodo imele naše občine nekakega lepega dne svojega drago plačanega komisarija, naj vsakdo ve, kje in ob kakih prilikah je bil komisar spočet.

Vesti iz Goriškega

Splošno slov. žensko društvo v Gorici vabi vse odbornice, njih namestnice in osebe za ročna dela, da se gotovo in točno udeležijo izredne odborne seje v sredo, dne 18. t. m. ob 4. uri v društvi prostorih v ul. sv. Ivana.

Istčasno naznanjamo, da prirediteljsko društvo dne 29. t. m. ob 4. popoldne v dvorani "Trg. doma" lepo mladinsko predstavo, na kateri se uprizori med drugim lična in srčkana novost našega ljubljenskega humorista Fr. Milčinskega. Spored priobčimo kasneje.

Vesti iz Istre

Rijavčev koncert v Opatiji. Nocoj, v torek se bo vršil tu ob 20.30 Rijavčev koncert. Program bo isti kot v Gorici, kjer je žel Rijavec pravi triumf. Rijavca spremlja pianist Srečko Kumar.

Gospodarstvo.

Italijansko-jugoslovenska gospodarska posvetovalna v Padovi

V soboto predpoldne se je vršil v Padovi sestanek zastopnikov trgovinskih zbornic treh Benetij in jugoslovenskih trgovinskih zbornic. Namen sestanka je bilo proučevanje gospodarskega položaja v obeh deželah z ozirom na trgovino, prometna sredstva, bančne in carinske odnose. i. dr. Sestanku je prisostvoval tudi italijanski poslanik v Beogradu ge-

neral Bodrero. Po govoru, ki ga je imel dr. Pongatti v imenu jugoslovenskih industrijalcev, so odposlanci ene in druge države obrazložili svoja poročila. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se izražajo želja, naj bi obe prireditelji vladni sklenili čim popolnejšo trgovinsko pogodbo, katera bi dajala finančnim krogom obeh držav široko polje udejstvovanja ter jim omogočilo sporazum in organizacijo medsebojnega kredita. Nato sta bili poslani pozdravni brzojavki italijanskemu ministrskemu predsedniku Mussoliniju in jugoslovenskemu Pašiću.

Gospodarski položaj v Italiji

Italijansko gospodarstvo je prav odločno na poti popolne konsolidacije in ni več daleč trenutek, ko bodo popolnoma urejeni gospodarski organizmi, ki so bili s prehodom iz vojnega v povojno gospodarstvo postavljeni na tako težko preizkušnjo. Za sistemizacijo gospodarstva se nima Italija zahvaliti samo sedanji vladi, ker se je tudi v najbolj kritičnih časih položaja sicer ali vendarle delala na ureditvi gospodarskih razmer, tako da se je moglo gospodarstvo, ko se je znašlo v prenovljenem političnem ambijentu, naglo povzpeti do današnje višine.

Industrijska produkcija, ki se mora še boriti z nestalnostjo mednarodnega tržišča, s carinskimi ovirami in posebno z zmanjšano nakupno močjo konsumentov v lastnem teritoriju kakor tudi v državah-odjemalkah, je v toliko napredovala, da danes ne samo zadostuje naraslemu notranjemu konsumu, temveč oživlja vedno bolj izvoz proizvodov.

Največji napredek mora brezdvomno zaznamovati sladkorna industrija, ki je l. 1922. komaj krila polovico notranjega konsuma, letos pa je v stanu ne samo popolnoma kriti notranji konsum, temveč tudi se udeležiti na izvozu sladkorja s kontingentom 100.000 stotov, za katere je ravnokar dobila dovoljenje od vlade. V prihodnjem letu bo produkcija sladkorja — tako se upa — tako narasla, da se bodo odpravili sploh vsi ukrepi proti izvozu, kar bo gotovo neprijetno dirnilo češko sladkorno trgovino na tržiščih bližnjega vzhoda.

So pa še vedno temni oblaki na obzorju, ki bi znali spraviti italijansko gospodarstvo popolnoma iz tira in ti se imenujejo odškodninsko vprašanje in medzavezniški dolgovi. Ravno nekaj dni od tega so zahvale trgovinske zbornice na Angleškem, opozorjene od italijanske konkurence, ki jo čutijo v sami Angliji, da naj se uredi vprašanje italijanskih in francoskih dolgov, da ne bo Anglež naletel na mednarodnih tržiščih na italijanskega in francoskega konkurenta.

Neugodna rešitev tega vprašanja bi bila, naravno, najhujši udarec za danes že precej stabilno lito, kar pa ne bi po mnenju italijanskih ekonomistov koristilo angleški industriji, ker bi postalo italijansko delo še cenejše in bi italijanski proizvodi še lažje konkurirali z angleškimi, ki so pretežno obteženi z visokimi delavskimi plačami.

Na eno pa pozabljajo Italijani pri tem računu, kar je odločilne važnosti, namreč na skoraj popolno pomanjkanje surovin, ki si jih morajo nabaviti na Angleškem in v Ameriki v zlati valuti, kar bi s padcem lire popolnoma nevtaliziralo korist, ki bi jo imeli z enim elementom produkcije, namreč z delom.

V okviru agrarne produkcije se v zadnjem času posveča nekoliko pažnje vinorej, ki je ena glavnih panog italijanskega agrarnega gospodarstva. To zanimanje je rodilo ukrep, ki je znan pod imenom "Zakon o tipičnih vinih". Vinorejci in vinski trgovci, ki hočejo ščititi svoja vina pred konkurenco nepoštenih manipulantov z vinom, tako pri prodaji v tuzemstvu kakor pri izvozu, ki hočejo svojim vinom, ki so si zavojevala razna tržišča, ohraniti s pošteno kupčijo zadovoljeno zaupanje, se morajo združiti v zadruge, ki bodo dajale le svojim članom pravico, da donajajo svoja vina na tu- in izozemska tržišča pod enotno, zakonito zaščito znamko.

Mnenje vinorejcev o koristih tega ukrepa je razdvojeno, manjšina ga je z radostjo pozdravila, ker upa, da bo vendarle konec nepoštenemu barantanju z vinom, ki ogromno škoduje v inozemstvu ugledu vinske trgovine sploh, večina pa je protivna, ker se boji, da ne bo ta ukrep koristil in pospešil vinske trgovine, pač pa vsaj v začetku jo oviral in ji morda tudi za vbo doče škodil.

Skoraj istočasno je finančni minister znižal državni vinski davek za 5 lir pri hl, kar je veliko premalo, da bi ugodno vplivalo na razvoj vinske krize. 5 vinarjev pri litru je premalo, da bi si mogli od tega obetati naraščanje konsuma, pač pa bo znal ta polovičarski ukrep vplivati na vinske trgovce, da odlašajo z nenujnim naročili do 1. julija, dneva, ko stopi znani davek v veljavo, kar bi brezdvomno povzročilo še večje mrtvilo v vinski trgovini z neizogibnim nadaljnim padanjem cen, tako da bi postal vinorejec žrtev tega ukrepa, ki je bil zamišljen v njegovo korist. S polno pravico zahtevajo vinorejci ukrep, ki naj bi veljal vinorejci, ne pa vinski trgovini.

Zboljšanje italijanskih financ stalno napreduje, tako da je že za tekoče proračunsko leto doseženo popolno ravnotežje v državi bilanci.

Kako velikega pomena je to za nadaljni razvoj italijanskega gospodarstva, ni treba še posebej omenjati. Že v tem letu je bil znižan notranji dolg za 1.800.000.000 lir in ustanovile so se emisije novih državnih zakladnic, kar pomeni, da država ne reflektira več na privatne prihranke, ki se bodo polagoma stavili na razpolago industriji, do katere se kažejo že nekoliko bolj zaupne.

Progresivna amortizacija notranjega dolga bo dvignila ugled in kredit države v inozemstvu, posepešila nabavo surovin in preskrbovala industriji potrebna sredstva. Govori se trdovratno v zvezi s tem o znižanju obrestne mere na konsol od 5 na 3½%, t. j. na isto obrestno mero, ki velja danes za obveznice treh Benetij, katerim se obeta lepa bodočnost, ker se bo precej investicijskega kapitala zateklo k tem papirjem, ki imajo pred konsolom to prednost, da zapadejo po 25 letih v plačilo z nominalnim tečajem in so še deležne posebnih dobitkov. Konsol je nadaljeval svoj polet navzgor in dosegel lepo kvotacijo 102.—, obveznice treh Benetij pa 92.—, in če pride do napovedanih ukrepov proti konsolu, je pričakovati, da bo njihova efektivna vrednost dosegla minimalno.

Italijanske borze stoji pod vtisom stalnega napredovanja tečajev industrijskih papirjev, ki so, vsaj nekateri, že daleč nad efektivno vrednostjo in ne more biti več daleč reakcija, ki bi morala pozvati spekulacijo k bolj stvarnemu presojanju položaja. Pripomogla bo k temu napovedana odprava davka na donose k rezervnemu zakladu, s čimer bo doseženo, kar je dolgo let pobožna želja resnih gospodarskih krogov, da bodo bilance vsaj približno resnične, ker ne bo vzroka skrivati dobitkov in bodo prišle na dan tudi znatne sedaj latentne rezerve. Borzni operaterji bodo imeli podlago za stvarno presojanje vrednosti papirjev, kar je danes le privilegij upravnih svetov.

Po inicijativi Mussolinijeve vlade se je sestala v Rimu konferenca za proučevanje vprašanja izseljevanja. Udeležili so se zastopniki 59 držav, ki so razpravljali o raznih vprašanjih, ki so v zvezi z izseljevanjem, o prevozu, higijeni in zaščiti izseljenca, o izmenjavi informacij tiskotih se pogojev delovnih tržišč, o načelih, ki naj vodijo vlade pri sklepanju tozadevnih pogodb.

Pregovori z Jugoslavijo za sklepanje trgovinske pogodbe so naleteli na precejšen odpor pri Italijanih, ki se branijo uvozu agrarnih, posebno pa industrijskih proizvodov iz Jugoslavije.

Slednje naj omenimo še, da je vlada nazložila Vezemenu kreditnemu zavodu za vzpostavitev Benetij (Istituto Federale di Credito per il Risorgimento delle Venezia) in ostalim zavodom, ki so pooblašeni dati predloge na račun vojne odškodnine z državnimi denarji, da likvidirajo odškodnine in začnejo takoj s tozadevnimi operacijami.

Narodni gospodar.

Književnost in umetnost

Drago Godina Idealizem. Temeljna načela politične in gospodarske borbe s kapitalizmom. Samozaložba. Trst 1924. Znani publicist Drago Godina je izdal pod tem naslovom obširno socijalno-politično razpravo o načelih politične in gospodarske borbe s kapitalizmom. Njegova izvajanja slojijo na temeljnem in originalnem načelu, da je imenovana borba v bistvu in končni analizi — borba idealizma z materializmom. V naslednjem podajamo na kratko glavno vsebino tega brez dvoma zanimivega novega dela v naši socijalno-politični književnosti.

Kulturni napredek — posledica borbe idealizma proti materializmu. Razvoj

gospodarskega in družabnega življenja iz individualizma v kolektivizem. Konkurenca in koncentracija kapitala. Meščani in kapitalisti. Imperijalistični in potlačeni narodi. Borba med francoskim in nemškim kapitalizmom. Vojni dobitki — fantastična bogastva. Potapljanje malih in srednjih premoženj v morju velekapitala. Ideologija in resnični program nacional-imperializma. Narodno vprašanje (kapitalizem bodo zrušili potlačeni narodi pod vodstvom proletarijata). Versko vprašanje (interesi proletarijata v soglasju s temeljnimi verskimi načeli). Trgovski dobitki — materialni temelj kapitalizma. Socijalizacija trgovine. Reforma denarja. Organizacija socializirane trgovine. Nov davčni sistem (davek na stroje in prirodne sile in popolna osvoboditev kmetov ter nižjih in srednjih slojev od kakršnihkoli davkov). Reorganizacija industrije ter zaščita kmetijskih in drugih malih posestev in premoženj. Zaključek.

Knjiga je na prodaj v knjigarni Štoka v Trstu in v obeh slovenskih knjigarnah v Gorici. Opozarjamo na to knjigo naše politike, gospodarstvenike in sploh vse, ki se zanimajo za sodobna socijalna vprašanja. — Glavna založna knjižnica: D. Godina, Trst, Via Commerciale št. 8.

DAROVI

V počastitev spomina blagopokojne Nade dr. Slavikove so darovali svetoivanski podr. Šol. društva: Tončka in Ludvik L. 15, Gernek Anton in Trobec Vinko po 10 L, Kariš Josip, Schmidt Hinko in Kolarič Josip po 5 L.

Isti podružnici so darovali: Simpatična dama, ker je dr. Griza pogodil njeno "srčno željo" L. 5; plesalci, ki so z njo plesali L. 6; punce v dvorani gradu Mocčoz za poklonjeno pivo L. 6; Ludvik dobiček balčincina 8. t. m. L. 2 in S. M. "scukal" nekemu fantu 0.30 L. Skupno L. 72.30. — Srčna hvala vsem!

V počastitev spomina pok. dr. Nade Slavik daruje družina Josipa Pertota iz Rojana L. 30 za 2. podružnico Šol. društva.

Dr. Podgornik in družina darujejo Šolskemu društvu L. 100, in sicer L. 50 mesto venca na grob pok. Franceta Eržen in L. 50 mesto venca na grob pok. dr. Nade Slavik.

Mesto cvetja na grob pok. dr. Nadi Slavik daruje družina Alojzija Kodriča iz Sv. M. M. spodnje L. 20 za otroški vrtec istotam. Denar hrani Šol. društvo. V počastitev spomina blagopokojne gčne dr. Nade Slavikove daruje gčna Milka Mankoč L. 100 za vojne sirote. (Denar hrani Šol. društvo).

V počastitev spomina pok. dr. Nade Slavik daruje obitelj Polh iz Gorice L. 20 Šol. dr.

Borzna poročila.

ogrške krone	0.0250	0.03
avstrijske krone	0.0222	0.0332
čehoslovaške krone	68.20	68.60
dinarji	97.40	97.80
leji	10.—	10.50
marke	23.15	23.35
dolarji	127.50	128.50
francoski franki	408.—	412.—
angleški funti papirnat	1.0.30	10.90

Krone, srebro, zlato, platin in zlat denar kupujem.

Plačam vedno več kot drugi.

Zlato ALBERT POVI

Trst, Via Mazzini 46. (25)

ZAHVALA

Povodom britke izgube, ki nas je zadela ob smrti našega ljubljene soproga, očeta, svaka, nečaka

Jankota Benko

nam je došlo toliko dokazov iskrenosti, sočutja, da se čutimo dolžni izreči za nje najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo darovateljem venca in cvetja, osobu umobolnice pri Sv. Ivanu ter vsem onim, ki so spremili draga pokojnika na zadnji poti. Presrečna hvala vsem. TRST, dne 16. junija 1924.

Rodbine:

Benko, Svab, Tominc, Božič in ostali sorodniki.

Mali oglasi

DRŽAVNI vpokojenec želi vstopiti h kakoli trdki kot sluga, ali skladiščni paznik. Oseba zanesljiva. Naslov pri upravnistvu. 765

SLUŽKINJA, mlada, se sprejme takoj. Zglašiti se danes popoldne via Kandler 7, vrata 4. 766

BABICA, diplomirana, z dolgoletno prakso sprejema od 9—14. Govori slovensko. Via del Bosco 10, I. 764

KROJAČNICA, se da v najem ali prodaja. Naslov pri upravnistvu. 774

MLADENČ, od 16 do 17 let star, se išče za mlekarino. Via Fabio Filzi 17. 775

TRAVA. Velik travnik se prodaja v Zavljah. Pojasnila via Romagnola 16, II. 776

BABICA avtorizirana sprejema nošče. Nizke cene. Zdravnik na razpolago. Govori slovensko. Tajnost zadržana. Slavec. Via Giuliana 29. 542

KRONE, srebrne, plačujem po L. 1.87. Via Ponderas 6, I. (20)

GOSTILNO, dobroopaljano, vzamem v najem. Naslov pri upravnistvu. 761

POSESTVO, v okraju Maribora, na južnem poboju Pohorja, (postaja južne železnice Slov. Bistrice), se prodaja. Hila, tri sobe, 3/4 orolov vinograde, približno 8 orolov njiv, pašnika, travnika, mladega gozda, čez 100 komadov plodonosnih sadnih dreves. Bogata zaloga ilovice za zgradbo opeke. Natančnejša pojasnila se dobijo pri M. Vošnjak, posestnici v Visolahi pri Slov. Bistrici, Jugoslavija. 762

KRONE, goldinarje, srebro, plačujemo dosti več kot po objavljenih cenah. Prodajalna dragocenih kovin, via Borsa 2, telefon 12.97. 769

SOBO, prazno z uporabo kuhinje, v sredini mesta išče mlad par. Ponudbe pod "Mlad par" na upravnistvo. 745

Affineria Metalli Preziosi družba z om. j. (29) Trst - Via Artisti 9 - Trst kupuje zlato, srebro, platin in srebrn denar

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000.— popolnoma vplačana.

Glavni sedež: TRST, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača).

Podružnice: ABBAZIA — FIUME — MILANO — ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo

Jamči italijanske kredite v Jugoslaviji in jugoslovenske kredite v Italiji ter ekskomptira tozadevne akcepte.

Otvorja akreditive za nakup blaga. Inkasira efekte in račune. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Izvršuje nakazila v dinarjih na vseh trgih Jugoslavije.

Sprejema vloge v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA

(54)

Roman.

PETNAJSTO POGAVLJE.

Crez dva dni je prispela vest od gospoda Pendrila, da živi Mihael Vanstone v Zürichu in da mu je že pisal.

Po desetih dnevih težkega pričakovanja je prispel odgovor, ki pa ni bil pravzaprav nikak odgovor, ampak le poročilo, da je Mihael Vanstone pooblastil svojega zastopnika v Londonu, naj zadevo reši. Pooblastilo pa ni bilo popolno in zato je bilo treba pisati še enkrat v Zürich.

To Pendrilovo pismo pa je imelo še neko drugo novost. Sin Mihaela Vanstoneja, Noel Vanstone, ki je bil že mnogo let malo bolehen, se je podal v London, da se posvetoje s zdravnikom, in je stanoval pri svojem stricu Georgu Bartramu. Gospod Pendril se je podal takoj k njemu, da bi po možnosti svedel, kakšna pooblastila je dal njegov oče svojemu zastopniku. Gospod Bartram ga je prijazno sprejel, toda gospod Noel Vanstone ga ni mogel sprejeti, ker je bil še truden od potovanja. Ni preostalo drugega kakor čakati.

Končno je prispelo tretje pismo, ki je naznanilo, da je prišel končni odgovor iz Zürich.

Gospod Pendril ga bo sam osebno prinesel v Combe-Raven naslednjega dne.

Naslednji dan je bila sredo 21. avgusta. Vreme se je čez noč izpremenilo, sonce je vzšlo za oblaki in okoli pol dne začel padati gost, droben in trajen dež na željno zemljo.

Okoli tretje ure sta se podali gospodična Garth in Nora v jutranjo sobo, da bi tam počakali gospoda Pendrila in kmalu se jima je pridružila še Magdalena. Čez dobre pol ure so zasilile znano škripanje zapah na vrtnih vratah. Gospod Pendril in gospod Clare sta prišla pod parzudo pod istim dežnikom; odvetnik se je priklonil, ko je bil mimo okna, gospod Clare pa, ki je bil zamišljen, ni ničesar opazil.

Nato kratke odmor, ki se je vlekel v neizmernost, brisanje čevljev v predvežju, nekaj mrmrajočih vprašanj pred durmi in vstopila sta, gospod Clare prvi. Stari mož je stopil takoj k mizi, pogledal sočutno vse tri ženske in rekel: "Slabe novice. Jaz sovražim govor v ovinkih. V takih stvarih je najbolje biti kratak in nato vam povem na kratko: Slabe novice."

Gospod Pendril mu je sledil, podal vsem roko in se vedel k nim. Gospod Clare pa

se je vsedel k oknu ter zabodel svoje dolge parkljaste prste v svoja kolena in prematral zdaj eno, zdaj drugo žensko. Enakomerno kapljanje dežja v listju in neumorno tikanje ure je napravilo minutno molčanje, še bolj mučno. Vsi so čutili olajšanje, ko je gospod Pendril začel govoriti.

"Gospod Clare vam je že povedal, da prinašam slabe vesti. Zelo obžalujem, gospodična Garth, da moram priznati, da je bila vaša bojazan bolj utemeljena kakor moje upanje. Starejši brat je v svoji starosti ravno tako trdosrčen, kakor je bil v mladosti. V vseh človeških izkušnjah, ki sem jih imel o slabi človeški strani, nisem naletel na takšnega, ki bi bil brez sočutja, kot je Mihael Vanstone."

"Ali hočete s tem povedati, da prevzame vse bratovo premoženje in noče ničesar pustiti otrokoma svojega brata?" je vprašala gospodična Garth.

"Za zdaj ponuja tako neznatno vsoto denarja, da me je sram jo imenovati," je odgovoril gospod Pendril.

"In za bodočnost?"

"Prav nič."

Po tem odgovoru sta gospodična Garth in Nora na eno in isto pomislila. Odločitev, ki je oropala obe sestrski dedščini, je imela za milostjo še eno posledico. Frank je moral potemtakem na Kitajsko in Magdalena poroka je stoorila v ozadije.